Jaarverslag 2017

Stichting Xeno-canto voor Natuurgeluiden

Versie

Concept (april 2018)

1. Inleiding

Dit is het jaarverslag over het boekjaar 2017 van de Stichting Xeno-canto voor Natuurgeluiden. De Stichting is op 30 september 2008 opgericht met de volgende doelen zoals uiteengezet in de statuten:

Artikel 1

- De stichting draagt de naam: Stichting Xeno-canto voor Natuurgeluiden.
- 2. Zij heeft haar zetel in de gemeente Leiden.

Doel

Artikel 2

- 1. De stichting heeft ten doel:
 - a. het toegankelijk maken van natuurgeluiden, het verrichten van onderzoek naar natuurgeluiden, met name naar de geografische en temporele variatie, en het populariseren van het verwerven en gebruik van natuurgeluiden (bijvoorbeeld voor natuurbeschermingsdoeleinden);
 - b. het verrichten van alle verdere handelingen, die met het vorenstaande in de ruimste zin verband houden of daartoe bevorderlijk kunnen zijn.
- 2. De stichting tracht haar doel onder meer te verwezenlijken door:
 - a. het beheer van een website www.xeno-canto.org;
 - b. het verwerven en publiceren van collecties van natuurgeluiden;
 - het verwerven van fondsen om zulke verzamelingen aan te leggen of te digitaliseren en door het publiceren van artikelen over natuurgeluiden.

De Stichting Xeno-canto voor Natuurgeluiden ("Xeno-canto", "XC") beheert sinds 2008 de website www.xeno-canto.org. Sinds 2005 wordt daar met vrijwilligers gebouwd aan een verzameling vogelgeluiden en aan de website die toegang geeft tot de verzameling en bijbehorende database.

Ten tijde van de start van Xeno-canto waren wereldwijd de belangrijkste geluidsverzamelingen voornamelijk analoog. De mogelijkheden van digitaal opnemen en aanbieden van geluiden werden weliswaar onderkend, maar de invloed en mogelijkheden van het web werden niet op waarde geschat. Xeno-canto, aanvankelijk opgezet als een identificatiehulp voor vogelgeluiden uit Zuid-Amerika, werd juist opgezet om de zich steeds

ontwikkelende mogelijkheden ten volle te gebruiken. Onder andere daardoor neemt Xeno-canto tussen de andere verzamelingen nog altijd een unieke positie in.

Xeno-canto hanteert een aantal leidende principes:

- iedereen met internettoegang kan geluiden toevoegen,
- correcte identificatie van de soort is de enige harde eis aan de geluiden,
- iedereen kan de identificatie van geluiden ter discussie stellen en becommentariëren,
- de geluidsopnamen worden gedeeld onder een Creative Commons licentie,
- de website maakt waar mogelijk gebruik van open source software.

Deze aanpak is succesvol gebleken: Xeno-canto beheert op dit moment een van de grootste openbaar toegankelijke digitale collecties van vogelgeluiden in de wereld: ~397.000 opnames van ~4.300 opnemers. In april 2018 waren geluiden van ongeveer 9.830 soorten aanwezig, en waarschijnlijk is het in dat opzicht de grootste openbare verzameling ter wereld.

De doelen en de wijze waarop ze worden nagestreefd zijn in de loop der jaren verder ingevuld. In het beleidsplan staat nu:

De doelen van Xeno-canto zijn in de loop van de tijd geëvolueerd. Het doel is niet langer alleen om

- opnemen van vogelgeluiden populairder te maken,
- de toegankelijkheid van vogelgeluiden te verbeteren,
- en om de kennis van vogelgeluiden te vergroten,

maar ook expliciet om een verzameling aan te leggen van álle vogelgeluiden, dat wil zeggen

- van alle taxa.
- hun complete repertoire,
- de gehele geografische variatie,
- in alle ontwikkelingsstadia,
- in de loop van de tijd (temporele variatie; evolutie van zang).

2. Xeno-canto in 2017

2.1 Bestuurlijk

Er waren geen bestuurlijke mutaties. Het bestuur bestond in 2017 uit:

- Willem Pier Vellinga ("WP"), Voorzitter
- Sander Pieterse ("SP"), Secretaris,
- Bob Planqué ("BP"), Penningmeester.

Het bestuur is in 2017 niet in een formele jaarvergadering bijeengekomen, maar hield contact over de lopende zaken via email en telefoon.

2.2 Financieel

Er waren enkele financiële transacties, die zijn weergegeven in de jaarrekening over het boekjaar 2017. Een aantal activiteiten die in 2017 hebben plaatsgevonden zullen pas in de jaarrekening van 2018 zichtbaar worden, omdat een deelproject doorliep tot in 2018. De Stichting gaat in 2018 ANBI-status aanvragen.

2.3 Uitwerking beleid

Het beleid en de rationale erachter zijn uitgewerkt in een beleidsplan. Vooruitlopend daarop stond het jaar 2017 in het teken van het verduurzamen van de collectie, de servers en de code op www.xeno-canto.org in samenwerking met Naturalis Biodiversity Center. Deze verduurzaming was onderdeel van een groter project gefinancierd door NLBIF en goedgekeurd in december 2016 ("Vogelgeluiden op weg: Xeno-canto aansluiten op e-infrastructuur Naturalis en GBIF"). Uiteindelijk is dit project net niet in 2017 opgeleverd, maar op 15 januari 2018.

In het kader van dit project werd een aantal overeenkomsten gesloten met Naturalis, op 4 december 2017 tijdens een bijeenkomst bij Naturalis in Leiden. Het betrof een "Intentieovereenkomst tot samenwerking tussen Stichting Naturalis Biodiversity Center en Stichting Xeno-Canto voor Natuurgeluiden", een "Overeenkomst ten behoeve van hosting en websitebeheer Xeno-canto", en een "Service Level Agreement". De intentieovereenkomst eindigt met de volgende paragraaf:

"Wanneer de bovenstaande projecten leiden tot een structurele samenwerking (bijvoorbeeld op het gebied van hosting, gegevensuitwisseling of softwareontwikkeling) dan zullen de partijen streven naar een omzetting van deze intentieovereenkomst naar een samenwerkingsovereenkomst voor de structurele operationele en financiële exploitatie van de resultaten;

.

8. De looptijd van deze intentieverklaring eindigt 4 december 2020 of zoveel korter als nodig is indien deze overeenkomst wordt omgezet in een uitgebreidere samenwerkingsovereenkomst;"

2.4 www.xeno-canto.org

Codeontwikkeling van de site www.xeno-canto.org lag stil in 2017 terwijl de code werd herschreven in nieuwere versies van PHP en MySQL om haar geschikt te maken voor gebruik in de Naturalis e-infrastructuur. De site bleef in die periode gewoon beschikbaar voor gebruik.

In 2017 waren er naar schatting 2 miljoen unieke bezoekers en werden de geluiden gebruikt in minimaal 200 door Google Scholar geïndexeerde wetenschappelijke publicaties. Het aantal geluiden nam toe met ongeveer 48000. Het aantal opnemers nam toe van 3.441 tot 4.173.

2.5 Andere activiteiten

2.5.1 Samenwerking

De belangrijkste andere activiteiten vonden plaats in het kader van de verduurzaming van de collectie, servers en code. WP vertegenwoordigde XC in de stuurgroep voor het project waarin verder afgevaardigden van Naturalis waren vertegenwoordigd. De stuurgroep vergaderde vier maal, op 7 juli, 18 augustus, 18 oktober en 4 december 2017.

De samenwerking met BirdClef werd voortgezet. XC nam deel aan de organisatie van BirdClef 2017 als leverancier van data, en was aanwezig (WP) bij de conferentie CLEF2017 in Dublin. Zie www.imageclef.org/lifeclef/2017/bird.

2.5.2 Publicaties

WP en BP waren medeauteurs van de samenvattende publicatie van BirdCLEF: Goëau, H., H. Glotin, W.P. Vellinga, R. Planqué & A. Joly (2017). LifeCLEF Bird Identification Task 2017. http://ceur-ws.org/Vol-1866/invited_paper_8.pdf

Team XC schreef op uitnodiging een artikel over de ontwikkeling en toekomst van XC in Neotropical Birding: Vellinga, W.P, B. Planqué, S. Pieterse & J. Jongsma (2017). www.xeno-canto.org: a decade on. Neotropical Birding 21: 40-47.

Bij de digitale museumconferentie Museums and the Web werd in 2017 een abstract ingediend en gepresenteerd over het project DigiBird. XC was daarin partner en SP co-auteur: Dijkshoorn, C., C. Bucur, M. Brinkerink, S. Pieterese & L. Aroyo (2017). DigiBird: On The Fly Collection Integration Supported By The Crowd. Museums and the Web 2017, Cleveland, Ohio, April 19-22 2017. Link

2.5.3 Presentaties

- 1. BP bij KNNV, 15 maart 2017: "www.xeno-canto.org, vogelgeluiden delen op het www".
- 2. WP bij BirdCLEF 2017 in Dublin: "www.xeno-canto.org, sharing bird sounds on the web".
- 3. WP bij CNR in Ermelo, 4 november 2017: "<u>www.xeno-canto.org</u>, vogelgeluiden delen op het www".
- 4. WP en Joost van Bruggen (SOVON) op Landelijke dag SOVON in Ede, 2 december 2017: "Vogelgeluiden ('s nachts) opnemen. Waar? Hoe? Wanneer?".

Opgemaakt, xx april 2018 Plaats:

Sander Pieterse, Secretaris